



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

14 Ιουλίου 2003

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΟΥ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ TARGET2 – ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΗ

Στις 24 Οκτωβρίου 2002 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ανακοίνωσε την απόφασή του σχετικά με τη μακροπρόθεσμη στρατηγική για το TARGET (TARGET2). Ένα έγγραφο με τίτλο «TARGET2: αρχές και δομή» δημοσιεύθηκε για δημόσια διαβούλευση στις 16 Δεκεμβρίου 2002. Οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να υποβάλουν τα σχόλιά τους σχετικά με το εν λόγω έγγραφο έως τις 14 Φεβρουαρίου 2003. Η ίδια προθεσμία δόθηκε και στους χρήστες του TARGET για να γνωστοποιήσουν τις επαγγελματικές τους ανάγκες για το TARGET2. Στη συνέχεια, η προθεσμία για την υποβολή σχολίων παρατάθηκε έως τις 25 Απριλίου 2003.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Τμήμα Γραμματείας της ΕΚΤ έλαβε 14 απαντήσεις από ενώσεις του τραπεζικού και του χρηματοπιστωτικού τομέα σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, από μεμονωμένες εμπορικές τράπεζες και από εγχώρια και διεθνή κεντρικά αποθετήρια τίτλων. Η ομάδα εργασίας του TARGET (TWG), που αντιπροσωπεύει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payment Council) και τον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο (ομοσπονδίες/ενώσεις ευρωπαϊκών τραπεζών, ταμειοτηρίων και συνεταιριστικών τραπεζών), παρουσίασε την ευρύτερη άποψη σχετικά με το μέλλον του TARGET. Η TWG απάντησε στο έγγραφο της δημόσιας διαβούλευσης και γνωστοποίησε τις επαγγελματικές ανάγκες για το TARGET2, όπως είχε ζητηθεί κατά την ανακοίνωση της διαβούλευσης. Οι επαγγελματικές ανάγκες που υπέβαλε η TWG αποτελούνται από τις απαιτήσεις των χρηστών του TARGET οι οποίες διαβιβάστηκαν στην ΕΚΤ το Νοέμβριο του 2002 και από ένα παράρτημα σε αυτές στο πλαίσιο της απάντησης στο έγγραφο της διαβούλευσης. Στις απαντήσεις τους, ορισμένες ευρωπαϊκές τράπεζες υποστήριξαν πλήρως τις απαιτήσεις των χρηστών που κατάρτισε η TWG. Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει συνοπτικά τις απαντήσεις στο έγγραφο της δημόσιας διαβούλευσης. Η περίληψη ακολουθεί τη δομή του εγγράφου της διαβούλευσης.

1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΗΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΟΥ TARGET2

Όλοι οι αποκριθέντες δέχθηκαν ευνοϊκά τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και την πρωτοβουλία του Ευρωσυστήματος να βελτιώσει τη λειτουργικότητα και την απόδοση του συστήματος TARGET. Πολλοί από τους αποκριθέντες υποστήριξαν τις αρχές ότι το TARGET2 θα πρέπει να βασίζεται σε ευρέως καθορισμένο και εναρμονισμένο σύνολο βασικών υπηρεσιών, ότι για αυτές τις υπηρεσίες θα πρέπει να υπάρχει μια ενιαία διάρθρωση τιμών και ότι το TARGET2 θα πρέπει να τηρεί τις προϋποθέσεις αποτελεσματικότητας από πλευράς κόστους.

Όλοι οι αποκριθέντες επικρότησαν τη διαδικασία ενοποίησης του TARGET, αλλά ταυτόχρονα οι απαντήσεις υποδήλωσαν ότι η προσέγγιση που στηρίζεται στο αποτελούμενο από πολλές πλατφόρμες σύστημα TARGET2, η οποία παρουσιάστηκε στο έγγραφο της διαβούλευσης δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των χρηστών του TARGET. Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος και κάποιοι άλλοι αποκριθέντες πιστεύουν ότι τα οφέλη της πλήρους εναρμόνισης και ενοποίησης, όπως η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα, μπορούν να επιτευχθούν μόνο σε ένα απόλυτα ενοποιημένο σύστημα (ένα σύστημα ενιαίας πλατφόρμας). Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος πιστεύει ακράδαντα ότι η διαχείριση ρευστότητας και η κεντρική διαχείριση ασφαλειών – βασικές προτεραιότητες των τραπεζών – δεν πρόκειται να βελτιστοποιηθούν με ένα σύστημα αποτελούμενο από πολλές πλατφόρμες.

Σύμφωνα με μία ένωση του χρηματοπιστωτικού τομέα, η έννοια των αποκεντρωμένων συστημάτων στο TARGET2 δεν θα ήταν πλέον δικαιολογημένη. Κατά την άποψή της, η αποκεντρωμένη δομή του TARGET2 δεν συμφωνεί με την ισχύουσα δομή κεντρικής διαχείρισης ρευστότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος. Η ίδια ένωση εξέφρασε επίσης την άποψη ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί ένα σύστημα ενιαίας πλατφόρμας, και ότι μόνο ένα τέτοιο μοντέλο μπορεί να εξασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα στους τελικούς χρήστες του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ορισμένοι αποκριθέντες προχώρησαν ακόμη πιο πέρα, αναφέροντας ότι το TARGET2, ως σύστημα ενιαίας πλατφόρμας, πρέπει να βασίζεται στο ισχύον σύστημα πληρωμών με το μεγαλύτερο φάσμα λειτουργιών και δοκιμασμένη τεχνολογική υποδομή το οποίο διατίθεται στην αγορά.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, ένα διεθνές κεντρικό αποθετήριο τίτλων διέβλεψε τον κίνδυνο ένα κεντρικό σύστημα να είναι περισσότερο εκτεθειμένο σε εξωτερικές απειλές από ό,τι ένα αποκεντρωμένο σύστημα, και επεσήμανε το ενδεχόμενο αύξησης του λειτουργικού κινδύνου.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος δέχθηκε ευνοϊκά το γεγονός ότι οι επιδοτήσεις που υπερβαίνουν έναν αποδεκτό συντελεστή δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει υποχρεωτικά να εξαλειφθούν σταδιακά εντός τετραετούς περιόδου και ότι, κατά συνέπεια, οι πλατφόρμες που δεν πληρούν αυτή την προϋπόθεση θα εγκαταλείπονται. Ωστόσο, εξέφρασε την προτίμησή του για περίοδο μικρότερη των τεσσάρων ετών.

Ορισμένοι αποκριθέντες συνέστησαν ότι η αρχή της πολιτικής, γεωγραφικής και εμπορικής ουδετερότητας θα πρέπει να τηρείται κατά την επιλογή της τοποθεσίας της ενιαίας κοινής πλατφόρμας. Επεσήμαναν ότι όλοι οι χρήστες πρέπει να έχουν τις ίδιες δυνατότητες πρόσβασης στις υπηρεσίες, ανεξάρτητα από τη χώρα όπου είναι εγκατεστημένοι ή τον τόπο όπου ασκούν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι το έγγραφο της διαβούλευσης δεν προσδιόριζε τις απαιτήσεις όσον αφορά την αξιοπιστία και την απόδοση του συστήματος. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα κατά 100% και η επαρκής ικανότητα επεξεργασίας, ώστε να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις κατά τις ώρες αιχμής. Πρέπει να προβλεφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ισότιμα για όλους τους χρήστες. Ένα κεντρικό αποθετήριο τίτλων σχολίασε ότι η έγκαιρη εφαρμογή της ενιαίας κοινής πλατφόρμας θα βοηθούσε τα μελλοντικά μέλη της ΕΕ/ΟΝΕ να αποφύγουν την πραγματοποίηση διπλών επενδύσεων. Όσον αφορά την πρόταση η κοινή πλατφόρμα να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να επιτρέπει στην κάθε ΕθνΚΤ που εντάσσεται σε αυτήν να διατηρεί τις επιχειρηματικές σχέσεις της με τις τράπεζες «της» (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων που αφορούν τη νομισματική πολιτική και το δανεισμό τελευταίας προσφυγής), το ίδιο κεντρικό αποθετήριο τίτλων επεσήμανε ότι η διατήρηση αυτών των σχέσεων αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη σταδιακή μεταβολή της υποδομής και την κατάρτιση των χρηστών. Ορισμένα πιστωτικά ιδρύματα διατύπωσαν προβληματισμούς σχετικά με μία από τις προτεινόμενες λύσεις για τη διαχείριση λογαριασμών στην ενιαία κοινή πλατφόρμα. Κατά την άποψή τους, ένα σύστημα διπλών λογαριασμών (ένας λογαριασμός στην κοινή πλατφόρμα και ένας λογαριασμός στην αντίστοιχη ΕθνΚΤ) θα μπορούσε να σταθεί εμπόδιο στην ομαλή διαχείριση ρευστότητας εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2 ΠΕΡΙΜΕΤΡΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΤΟΥ TARGET2

2.1 Περίμετρος και αντικείμενο εργασιών

Κανένα σχόλιο δεν ελήφθη σε σχέση με τα εν λόγω θέματα.

2.2 Υπηρεσίες

Όλοι οι αποκριθέντες δέχθηκαν ευνοϊκά και υποστήριξαν την αποφασιστικότητα που εκφράστηκε στο έγγραφο της διαβούλευσης ως προς το ότι οι υπηρεσίες και οι λειτουργίες του

TARGET2 θα πρέπει να εξετάζονται από τη σκοπιά των χρηστών και ότι το επίπεδο υπηρεσιών του TARGET2 θα πρέπει να οριστεί σε στενή συνεργασία με τις ομάδες των χρηστών του. Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος αναφέρθηκε στο έγγραφο σχετικά με τις απαιτήσεις των χρηστών του TARGET2, όπου όλες οι βασικές υπηρεσίες και λειτουργίες έχουν ήδη προσδιοριστεί από τους χρήστες του TARGET. Οι χρήστες καλούνται να συμμετάσχουν στην κατάρτιση και αναθεώρηση του καταλόγου των βασικών υπηρεσιών, ενώ όλες οι βασικές υπηρεσίες αναμένεται να είναι διαθέσιμες από την έναρξη του νέου συστήματος.

Ορισμένοι αποκριθέντες υπέδειξαν στις απαντήσεις τους ποιες υπηρεσίες θεωρούν ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν στον κατάλογο των ευρέως καθορισμένων, εναρμονισμένων βασικών υπηρεσιών του TARGET2. Οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την αποτελεσματική διαχείριση ρευστότητας κατέλαβαν εξέχουσα θέση μεταξύ των σχολίων.

Ορισμένοι αποκριθέντες επεσήμαναν ότι το TARGET2 θα πρέπει να παρέχει όλες τις λειτουργίες που διατίθενται σήμερα από τα εθνικά επιμέρους συστήματα του TARGET. Ανέφεραν ότι ένα μειωμένο φάσμα λειτουργιών του TARGET2 θα αποτελούσε βήμα προς τα πίσω και θα μπορούσε να ζημιώσει τη διενέργεια πράξεων.

2.3 Διασύνδεση με τους χρήστες και βοηθητικά συστήματα

Οι περισσότεροι από τους αποκριθέντες υποστήριξαν έντονα την ενιαία διασύνδεση με το TARGET2 για όλες τις πληρωμές (εγχώριες και διασυνοριακές). Όσον αφορά την τεχνική εφαρμογή, τα πρότυπα SWIFT για τα μηνύματα πληρωμών κρίθηκαν αναγκαία. Επιπλέον, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος επεσήμανε ότι η ενιαία διασύνδεση θα πρέπει να καθοριστεί με μεγάλη σαφήνεια και να περιλαμβάνει διαδικασίες, χαρακτηριστικά ασφαλείας, ρυθμίσεις ελέγχου, μέτρα για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, και ένα μοναδικό σημείο πρόσβασης για όλες τις υπηρεσίες του TARGET2. Επιπλέον, οι αποκριθέντες ζήτησαν σταθερότητα των θεσπιζόμενων προτύπων, τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα.

Όσον αφορά το διακανονισμό των βοηθητικών συστημάτων εντός του TARGET2, ένα κεντρικό αποθετήριο τίτλων και η ένωση ευρωπαϊκών κεντρικών αποθετηρίων τίτλων πρότειναν την εφαρμογή και των δύο μοντέλων που προσδιορίζονται στο έγγραφο της διαβούλευσης, δηλ. τόσο του «διασυνδεδεμένου μοντέλου» όσο και του «ενοποιημένου μοντέλου». Συνέστησαν επίσης να πραγματοποιηθεί ανάλυση του κόστους της υποστήριξης των ισχυόντων εγχώριων μοντέλων διακανονισμού στην ενιαία κοινή πλατφόρμα, σε σύγκριση με το κόστος της αλλαγής της εγχώριας υποδομής για το διακανονισμό των βοηθητικών συστημάτων. Επιπλέον, οι ίδιοι αποκριθέντες πρότειναν την εξέταση δύο εναλλακτικών λύσεων (ένα διασυνοριακό σύστημα άμεσης χρέωσης και εξειδίκευση των αποθεμάτων) για το διακανονισμό των βοηθητικών συστημάτων (συστήματα διακανονισμού τίτλων) εντός του TARGET2.

Σύμφωνα με τις επαγγελματικές ανάγκες που υπέβαλε ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος, ένα πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να είναι σε θέση να διακανονίζει τα υπόλοιπα κάθε βοηθητικού συστήματος, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία βρίσκεται το εν λόγω σύστημα. Τα ισχύοντα μοντέλα διακανονισμού που απαιτούν την τήρηση λογαριασμών διακανονισμού σε κάθε ΕθνΚΤ εμποδίζουν την ορθή διαχείριση ρευστότητας εκ μέρους πολυεθνικών τραπεζών. Ο τραπεζικός κλάδος θεωρεί το διακανονισμό των βοηθητικών συστημάτων στην ενιαία κοινή πλατφόρμα βασική υπηρεσία για τους χρήστες από την έναρξη του TARGET2.

3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

3.1 Διοίκηση

Όσον αφορά τη διοικητική δομή του TARGET2, κανένας από τους αποκριθέντες δεν διατύπωσε αντιρρήσεις σχετικά με τα τρία επίπεδα διοίκησης που προβλέπονται στο έγγραφο της διαβούλευσης. Ωστόσο, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος σημείωσε ότι η διοικητική δομή πολλών επιπέδων δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αποτελεσματική λήψη αποφάσεων.

Το σύστημα της εκ περιτροπής, μεταξύ κεντρικών τραπεζών, τεχνικής διαχείρισης της ενιαίας κοινής πλατφόρμας που αναφέρθηκε ως ενδεχόμενη επιλογή στο έγγραφο της διαβούλευσης, θεωρήθηκε από ορισμένους αποκριθέντες ότι αποτελεί παράγοντα κινδύνου, εφόσον θα μπορούσε να οδηγήσει σε διακυμάνσεις της αξιοπιστίας του συστήματος.

Το έγγραφο της διαβούλευσης προέβλεπε τη δυνατότητα ανάθεσης της τεχνικής διαχείρισης της ενιαίας κοινής πλατφόρμας σε εξωτερικό φορέα, δηλ. σε αυτοτελές νομικό πρόσωπο ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος εξέφρασε ορισμένες ανησυχίες σχετικά με τον ουσιαστικό έλεγχο της ενιαίας κοινής πλατφόρμας από τις κεντρικές τράπεζες σε περίπτωση που η διενέργεια των πράξεων ανατεθεί σε αυτοτελές νομικό πρόσωπο (είτε ιδιωτικού τομέα είτε υπαγόμενο στις κεντρικές τράπεζες), καθώς και σχετικά με το ρόλο των χρηστών σε αυτό το πλαίσιο. Αν γίνει όντως προσφυγή στην ανάθεση σε εξωτερικό φορέα, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος πιστεύει ότι το Ευρωσύστημα θα πρέπει να διατηρήσει τον έλεγχο της ενιαίας κοινής πλατφόρμας και να αναλάβει το σύνολο των κινδύνων και αρμοδιοτήτων.

3.2 Ο ρόλος των χρηστών

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος τόνισε τη σημασία της συμμετοχής των χρηστών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στα τρία επίπεδα διοίκησης του TARGET2. Ανέφερε επίσης ότι, λόγω της σημερινής και μελλοντικής (μετά τη διεύρυνση της ΕΕ) διαφοροποίησης των χρηστών στην ΕΕ, η διαδικασία διαβούλευσης πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική και όλοι οι χρήστες που συμμετέχουν στη διαδικασία να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, ανεξάρτητα από τα επιμέρους συστήματα του TARGET στα οποία έχουν πρόσβαση. Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των μικρότερων πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.3 Τιμολόγηση

Όσον αφορά την τιμολόγηση, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος θεώρησε ότι το πιο σημαντικό θέμα που πρέπει να εξετάσει το Ευρωσύστημα είναι η διαφάνεια όσον αφορά τη μεθοδολογία του κόστους, τον καθορισμό των τιμών και τον προσδιορισμό του συστήματος αναφοράς. Επίσης, έκρινε ότι η επίδραση του συντελεστή δημόσιου συμφέροντος στην τελική τιμή των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι διαφανής στους χρήστες.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος έθεσε το ερώτημα αν οι τιμές θα καθοριστούν για το σύνολο της περιόδου λειτουργίας του TARGET2 ή αν θα αναθεωρούνται κατά διαστήματα ανάλογα με την αποδοτικότητα των επιμέρους συστημάτων του TARGET.

Σύμφωνα με ένα κεντρικό αποθετήριο τίτλων, δεν θα πρέπει να υπάρχει διαβάθμιση στις τιμές ανάλογα με τον αριθμό πληρωμών που αποστέλλει ο κάθε συμμετέχων ή ανάλογα με το χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιούνται οι πληρωμές. Οι συμμετέχοντες με μικρό αριθμό πληρωμών δεν θα πρέπει να θίγονται.

4 ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ TARGET2

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος τόνισε την έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά τη χρονική οριοθέτηση του σχεδίου και ζήτησε μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς το χρονοδιάγραμμα του σχεδίου και τη διαδικασία μετάβασης.

Ορισμένοι αποκριθέντες σημείωσαν ότι η προτεινόμενη περίοδος μετάβασης από το TARGET1 στο TARGET2 φαίνεται υπερβολικά μεγάλη. Συνέστησαν τη σύντμηση της μεταβατικής περιόδου και τόνισαν επίσης ότι η μετάβαση δεν θα πρέπει να οδηγήσει στη λειτουργία δύο παράλληλων συστημάτων. Ωστόσο, ένα κεντρικό αποθετήριο τίτλων έκρινε ότι το χρονικό πλαίσιο που έχει θέσει η ΕΚΤ για την εφαρμογή του TARGET2 (εντός των πέντε τελευταίων ετών της τρέχουσας δεκαετίας) είναι εύλογο αν ληφθεί υπόψη ο κύκλος ζωής των ήδη πραγματοποιηθεισών επενδύσεων και οι περίοδοι απόσβεσής τους.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος ανέφερε ότι, στη διάρκεια της φάσης σχεδιασμού, το Ευρωσύστημα θα πρέπει να καταρτίσει οδηγό τεχνικών προδιαγραφών, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των χρηστών. Εξέφρασε την άποψη ότι οι χρήστες θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να δουν σε ποιο βαθμό οι προδιαγραφές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των χρηστών, και ότι η φάση εφαρμογής δεν θα πρέπει να ξεκινήσει έως ότου επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά τις εν λόγω προδιαγραφές. Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος πιστεύει ότι μόνο μια τέτοια προσέγγιση θα εξασφαλίσει την ποιότητα του τελικού αποτελέσματος.

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος σχολίασε ότι οι χρήστες του συστήματος θα πρέπει να συμμετάσχουν στην κατάρτιση των προδιαγραφών και ότι ο χρονικός ορίζοντας εφαρμογής θα

πρέπει να αποφασιστεί από κοινού με το Ευρωσύστημα, εφόσον το σχέδιο αυτό συνεπάγεται κόστος για τον τραπεζικό τομέα.